

DECIZIE

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadi
Iuliana Oprea, Ion Druță,
Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Niculcea Ludmila,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Eșanu
Angela împotriva Ludmillei Niculcea cu privire la încasarea datoriei, și acțiunea
reconvențională înaintată de C.A. “Niculcea Ludmila” împotriva Angelei Eșanu
cu privire la încasarea onorariului restant,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016, prin
care a fost respins apelul declarat de Niculcea Ludmila, prin intermediul
avocatului Niculcea Edgar și s-a admis apelul declarat de Eșanu Angela, prin
intermediul avocatului Leșan Nicolae, s-a casat parțial hotărârea Judecătorei
Botanica mun. Chișinău din 16 decembrie 2015 și s-a emis în această parte o
nouă hotărâre de admitere a acțiunii .

c o n s t a t ă

La 11 octombrie 2011, Eșanu Angela a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ludmillei Niculcea cu privire la încasarea datoriei și a
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, în vara anului 2010 a făcut cunoștință
cu Niculcea Ludmila, care s-a prezentat ca fiind de profesie avocat,
recomandându-și serviciile sale.

La data de 18 octombrie 2010, au încheiat contractul de asistență juridică,
cu mențiunea pe verso despre acordarea serviciilor - împrumut a sumei de 40
000 euro cu mențiunea de restituire a acesteia pînă la data de 23 octombrie 2010,

în caz de nerezolvare.

Deoarece avocatul Ludmila Niculcea nu și-a onorat obligațiunile asumate, a expediat în adresa acesteia mai multe somații de soluționare amiabilă a litigiului, la care a primit refuz și a fost înștiințată despre necesitatea achitării onorariului pentru serviciile acordate în mărime de 40 000 euro.

Eșanu Angela insistă că avocatul Niculcea Ludmila a încălcat Legea cu privire la avocatură, deoarece nu a întocmit contractul în modul stabilit, a primit bani fără a elibera bon de plată, nu i-a acordat nici un serviciu și nu restituie suma de bani acordată.

Cere reclamanta, admiterea acțiunii și încasarea din contul Ludmilei Niculcea în beneficiul său a sumei de 40 000 euro, echivalent în valută națională la data executării hotărârii și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 16 aprilie 2013, C.A. „Niculcea Ludmila” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Eșanu, cu privire la încasarea onorariului restant.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, la începutul lunii august, anul 2010, Eșanu Angela s-a adresat la C.A. „Niculcea Ludmila” pentru acordarea asistenței juridice necesare la promovarea concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, organizat de Ministerul Justiției la finele anului 2010.

La data de 18 septembrie 2010, a încheiat contractul privind acordarea asistenței juridice Angelei Eșanu, care a fost înregistrat în registrul de evidență al contractelor sub nr. 12, conform căruia ultima și-a asumat obligațiunea de a achita onorariul stabilit.

Avocatul Niculcea Ludmila menționează că, și-a îndeplinit cu onestitate obligațiunile contractuale oferind multiple consultații și redactarea în comun a actelor notariale.

În urma obligațiunilor asumate prin contractul de asistență juridică, Eșanu Angela a acumulat o restanță la plata onorariului în sumă de 40 000 euro.

Mai menționează că, reclamațiile expediate în adresa Angelei Eșanu despre achitarea retribuției convenite, au rămas fără răspuns.

Cere C.A. „Niculcea Ludmila”, scutirea parțială de la plata taxei de stat, admiterea acțiunii, încasarea din contul Angelei Eșanu în beneficiul C.A. „Niculcea Ludmila” a onorariului restant în sumă de 40 000 euro și cheltuielile de judecată suportate la examinarea prezentei cauze.

Prin hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 16 decembrie 2015, a fost respinsă acțiunea înaintată de Eșanu Angela împotriva Ludmilei Niculcea cu privire la încasarea datoriei-împrumutului, ca fiind neîntemeiată. De asemenea a fost respinsă acțiunea reconvențională înaintată de C.A. „Niculcea Ludmila” împotriva Angelei Eșanu cu privire la încasarea onorariului restant, ca fiind neîntemeiată. A fost dispusă încasarea din contul Angelei Eșanu în beneficiul statului suma de 22 000 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016, a fost respins apelul declarat de Niculcea Ludmila, prin intermediul avocatului

Niculcea Edgar și s-a admis apelul declarat de Eșanu Angela, prin intermediul avocatului Leșan Nicolae, s-a casat parțial hotărîrea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 16 decembrie 2015 și s-a emis în această parte o nouă hotărîre de admitere a acțiunii înaintate de Eșanu Angela către Niculcea Ludmila, intervenient accesoriu Ciubuc Aurica cu privire la încasarea datoriei, și s-a dispus a încasa de la Niculcea Ludmila în beneficiul Angelei Eșanu suma de 40 000 euro, echivalentul în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei în momentul executării și s-a încasat de la Niculcea Ludmila în beneficiul Angelei Eșanu taxa de stat achitată pentru depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 3000 lei și a cererii de apel în sumă de 8 000 lei.

În rest hotărîrea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 16 decembrie 2015 s-a menținut.

La 28 noiembrie 2016 Niculcea Ludmila a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe în partea respingerii acțiunii înaintate de avocatul Niculcea Ludmila împotriva Angelei Eșanu privind încasarea onorariului restant cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii în această parte.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel, care a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Astfel, instanțele nu au apreciat înscrisurile probatorii prezentate, în special expertizele care demonstrează serviciile de care a beneficiat Eșanu Angela pentru promovarea în funcția de notar.

Or, înscrisul întocmit între părțile din litigiu la 18 octombrie 2010 confirmă că recurenta a încasat suma de 40 000 euro, la indicația intimă pentru a o acorda intervenientei Ciubuc Aurica cu titlu de împrumut.

Sunt relevante cu privire la divergența privind domeniul serviciilor juridice și explicațiile oferite de intimată în cadrul ședinței de judecată din 17 mai 2012 și 31 mai 2012.

Invocă recurenta că și-a onorat obligațiile contractuale, iar clientul-Eșanu Angela a beneficiat de serviciile prestate, neonorându-și însă obligația de a achita retribuiția.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Instanța de recurs reține că recurenta Niculcea Ludmila s-a conformat normelor legale și a declarat recursul în termen la 28 noiembrie 2016, în cazul în care instanța de apel a pronunțat decizia la 29 septembrie 2016.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a

menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum s-a stabilit, la data de 18 septembrie 2010 Eșanu Angela a încheiat cu avocatul Niculcea Ludmila contractul de asistență juridică, cu mențiunea pe verso despre acordarea serviciilor - împrumut a sumei de 40 000 euro și de restituire a acesteia pînă la data de 23 octombrie 2010, în caz de nerezolvare (f.d. 5, vol-I).

Ulterior Eșanu Angela considerând că avocatul Niculcea Ludmila nu și-a onorat obligațiunile asumate, a expediat în adresa acesteia mai multe somații de soluționare amiabilă a litigiului, la care a primit refuz și a fost înștiințată despre necesitatea achitării onorariului pentru serviciile acordate în mărime de 40 000 euro.

Eșanu Angela insistă că avocatul Niculcea Ludmila a încălcat Legea cu privire la avocatură, deoarece nu a întocmit contractul în modul stabilit, a primit bani fără a elibera bon de plată, nu i-a acordat nici un serviciu și nu restituie suma de bani acordată.

În urma celor descrise, Eșanu Angela și avocatul Niculcea Ludmila s-au adresat cu acțiune în instanța de judecată, prin care Eșanu Angela a cerut încasarea din contul Ludmillei Niculcea în beneficiul său a sumei de 40 000 euro, echivalent în valută națională la data executării hotărîrii și încasarea cheltuielilor de judecată, iar avocatul Niculcea Ludmila a cerut încasarea din contul Angelei Eșanu în beneficiul C.A. „Niculcea Ludmila” a onorariului restant în sumă de 40 000 euro și cheltuielile de judecată suportate la examinarea prezentei cauze.

Prima instanță la adoptarea hotărîrii a respins acțiunea inițială înaintată de Eșanu Angela și cea reconvențională înaintată de avocatul Niculcea Ludmila ca neîntemeiate. Curtea de Apel Chișinău însă, la adoptarea deciziei din 29 septembrie 2016, a casat parțial hotărîrea primei instanțe și a emis în această parte o nouă hotărâre de admitere a acțiunii înaintate de Eșanu Angela către Niculcea Ludmila, intervenient accesoriu Ciubuc Aurica cu privire la încasarea datoriei, și a dispus a încasa de la Niculcea Ludmila în beneficiul Angelei Eșanu suma de 40 000 euro, echivalentul în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei în momentul executării și încasarea de la Niculcea Ludmila în beneficiul Angelei Eșanu a taxei de stat achitată pentru depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 3000 lei și a cererii de apel în sumă de 8 000 lei.

În rest hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 16 decembrie 2015 s-a menținut.

Colegiul consideră ca fiind eronate concluziile instanței de apel din următoarele considerente.

Conform art. 512 alin. (1) Cod civil în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar

debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Art. 514 Cod civil statuează precum că obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În temeiul prevederilor art. 572 alin. (1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 970 alin. (1) și (2) Cod civil, prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită.

Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură.

În conformitate cu art. 60 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat.

Cu referire la normelor de drept enunțate și stabilind circumstanțele pricinii Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că sarcina asumată de avocatul Niculcea Ludmila a constat doar în acordarea serviciilor juridice, pînă la 23 octombrie 2010, sarcină pe care a îndeplinit-o corespunzător, fapt confirmat de însăși Eșanu Angela, care a consimțit că a apelat la serviciile juridice ale avocatului Niculcea Ludmila, încheind cu ultima la 18 septembrie contractul de asistență juridică și că i-a fost acordată asistență juridică, doar că în domeniul transporturilor și nu pentru promovarea cu succes a examenului pentru profesia de notar. Or, referitor la divergențele privind domeniul serviciilor juridice, Eșanu Angela nu neagă că serviciile juridice i-au fost prestate, însă de fapt critică calitatea acestora (f.d. 46, vol-II).

Sunt relevante cu privire la divergența privind domeniul serviciilor juridice și explicațiile oferite de intimată în cadrul ședinței de judecată din 17 mai 2012 și 31 mai 2012.

Sub acest aspect instanța de recurs reține că în pofida oricăror critici rezultatul scontat de client a fost totuși obținut, fapt dovedit incontestabil prin ordinul de investire a reclamantei-intimate în funcția de notar.

Mai mult, faptul că avocatul și-a onorat obligațiile contractuale, iar clientul a beneficiat de serviciile prestate, rezultă inclusiv și din raportul de constatare tehnico-științifică nr. 1124 din 28 mai 2012 întocmit de Centrul Național de Expertize judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova, potrivit căruia în concluzie expertul a stabilit că la 23 decembrie 2010 de la orele 19:27 și pînă la 21:47 între adresa de Skype "alinca9612" și adresa de Skype "niculcea.edgar" s-a produs un schimb de mesaje la finalul cărora la orele 21:47 de pe adresa Skype "niculcea.edgar" către adresa Skype

“alinca9612” a fost transmis fișierul “SUBIECTE EXAMEN. docx”, iar persoana din fotografia digitală expusă de utilizatorul “alinca9612” este fiica Angelei Eșanu, Eșanu Alina (f.d.39-44, vol-II).

Art. 63 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 stabilește că munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice și juridice. Mărimea onorariului se stabilește prin acordul părților și nu poate fi schimbată de autoritățile publice sau de instanța de judecată.

Potrivit art. 935 alin. (1) Cod civil, în cazul în care lucrarea sau prestația a fost contractată la un preț forfetar, beneficiarul este obligat să plătească retribuiția convenită și nu poate pretinde o reducere a retribuiției pe motiv că lucrarea sau prestația a solicitat mai puțin lucru sau mai puține cheltuieli decât se preconizau.

În acest context, instanța de recurs reține că din conținutul contractului de asistență juridică rezultă că onorariul se fixează în cuantum de 40 000 euro, iar pe verso contractului este indicat că, avocatul Niculcea Ludmila a luat pentru acordarea serviciilor-împrumut 40 000 euro și se obligă să restituie pînă la un ban, în caz de nerezolvare pînă la data de 23 octombrie 2010 iar, Eșanu Angela a dat 40 000 euro (f.d. 74 –veros, vol.-I).

Deci, avocatul Niculcea Ludmila a prestat Angelei Eșanu servicii juridice, iar aceasta plătit retribuiția convenită.

Or, din Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 3693 din 20 martie 2015, cert rezultă că serviciile prestate de avocatul Niculcea Ludmila au fost esențiale pentru Eșanu Angela în obținerea rezultatului scontat, textul expedit acesteia de pe adresa Skype “niculcea.edgar” către adresa Skype “alinca9612” în fișierul “SUBIECTE EXAMEN. docx”, fiind interpretat drept o sursă de inspirație la оформarea textului manuscris care se conține în proba de concurs la care a participat Eșanu Angela.

Cu referire la argumentele recurente precum că înscrisul întocmit la 18 septembrie 2010 între Eșanu Angela și avocatul Niculcea Ludmila constituie un contract de mandat, iar suma de 40 000 euro a primit-o la indicația intimă/reclamantei, pentru a o transmite intervenientei Ciubuc Aurica, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că nu pot fi reținute și sunt neîntemeiate deoarece la materialele pricinii lipsește un asemenea contract.

Astfel, urmează a fi reținute prevederile art. 1030 alin. (1) Cod civil, care stipulează că prin contractul de mandat o parte (mandant) împuternicește cealaltă parte (mandatar) de a o reprezenta la încheierea de acte juridice, iar aceasta, prin acceptarea mandatului, se obligă să acționeze în numele și pe contul mandantului.

Conform art. 210 alin. (1) Cod civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000

de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Ca urmare a celor stabilite, în conexiunea celor relatate, se atestă ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Niculcea Ludmila.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016 și se menține hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 16 decembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Eșanu Angela împotriva Ludmilei Niculcea cu privire la încasarea datoriei, și acțiunea reconvențională înaintată de C.A. “Niculcea Ludmila” împotriva Angelei Eșanu cu privire la încasarea onorariului restant.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorii

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea

Ion Druță

Dumitru Mardari

Galina Stratulat